

JAPANI RATKOO ILMASTOSUDOKUA

Tiivistelmä Ulkopoliittisen instituutin Briefing Paperista numero 36

Japani on Kioton pöytäkirjan puitteissa sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 6 % vuosina 2008–2012 verrattuna vuoden 1990 tasoon. Vuonna 2007 Japani kuitenkin kasvatti päästöjään 9 %:lla suhteessa vertailuvuoden tasoon. Tämä tarkoittaa 15 prosenttiyksikön kuilua sitoumusten ja todellisuuden välillä. Seuraava YK:n ilmastokokous järjestetään Kööpenhaminassa joulukuussa. Euroopan unionin 20 % vähennyssitoumukseen (vertailuvuosi 1990) verrattavissa olevia, vuoden 2012 jälkeisen ajan tavoitteita pidetään kokouksen menestyksen kannalta oleellisina. Vahvat kotimaiset toimijat kuitenkin vastustavat Japanin nykyisen tavoitteen merkittävää syventämistä.

Kesäkuun 10. päivänä Japani ilmoitti pitkällisen ja vaikean poliittisen prosessin jälkeen tavoittelevansa 15 % päästövähennystä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Uusi tavoite vuoden 2012 jälkeiselle kaudelle edustaa haurasta kompromissia suuryritysten ja ympäristötoimijoiden välillä. Maan yrityssektorin edustajat siteeraavat argumentteja, joilla he pyrkivät osoittamaan Kioton pöytäkirjan tavoitteen olevan Japanille epäoikeudenmukainen ja liian korkea. Ympäristötoimijat pitävät ohjenuoranaan hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin IPCC:n raporttien suosittamaa 25–40 %:n vähennystä vuoteen 2020 mennessä.

Japanin uusi tavoite, joka rinnastuu 8–9 %:n vähennykseen vuoden 1990 tasoon verrattuna, ei syvennä merkittävästi maan nykyistä sitoumusta. Tavoite on kuitenkin poikkeuksellisen ankaran kädenväännön lopputulos; se on epäsuosittu kompromissi, jonka maan hallitus joutui määräämään, kun yritykset ja ympäristötoimijat eivät kyenneet löytämään konsensusta.

Vaikka tavoitteen asettaminen oli hallituksen alaisen komitean vastuulla, syvät jakolinjat taloudellisten ja ympäristöintressien välillä nousivat nopeasti esiin. Tämän tuloksena hallitus ajautui järjestämään aiheesta julkisia kuulemistilaisuuksia. Myös näiden tilaisuuksien tulokset heijastelivat samaa polarisaatiota. Sekä hallitus että suuri ympäristöalan kansalaisjärjestö teettivät omat mielipidetutkimuksensa, jotka taitavan kysymyksenasettelun ansiosta onnistuivat näyttämään tilaajatahojensa puoltamia kantoja. Japanin uusi päästötavoite on yhden prosenttipisteen verran syvempi kuin hallituksen teettämässä kyselyssä eniten tukea saanut vaihtoehto.

Japanin päästövähennysluku Kööpenhaminan ilmastokokoukseen kalpenee sekä vertailussa EU:n päästösitoumuksen että tieteellisen yhteisön määrittelemien vaatimusten kanssa. Uusi tavoite on saanut voimakasta kritiikkiä niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Huomion arvoista on kuitenkin, että tavoite edustaa vain niitä päästövähennyksiä, joiden maan hallitus katsoo olevan mahdollisia kotimaisesti. Japani on toistuvasti sanonut, ettei se voi sitoutua tämän enempää ennen kuin joustomekanismien asema vuoden 2012 jälkeisessä ilmastopimusjärjestelmässä on selvitetty. Tällä hetkellä Japani käyttää joustomekanismeja laajasti, ja todennäköisesti haluaisi tehdä näin myös tulevaisuudessa.

Kiotossa läksynsä oppineena Tokio tulee ”aidallaistumistaktiikkaansa” kunnes uuden sopimusjärjestelmän raamit ovat selväpiirteisemmät ja muiden suurten kasvihuonekaasujen päästäjäm maiden, erityisesti Kiinan ja Yhdysvaltojen, kannat tulevat selviksi.

